

Sygn. akt I ACa 377/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Elżbieta Borowska (spr.)
Sędziowie	:	SA Krzysztof Chojnowski SA Bogusław Suter
Protokolant	:	Izabela Lach

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2017 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. R.**

przeciwko **D. A.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 14 marca 2017 r. sygn. akt VII GC 67/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) **w punkcie I pozbawia wykonalności w zakresie kwoty 88.125 (osiemdziesiąt osiem tysięcy sto dwadzieścia pięć) zł oraz w zakresie odsetek od tej kwoty od dnia 3.01.2012 r., tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 22 maja 2015 r. sygn. akt VII GC 207/12, zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz D. A. postanowieniem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie VII GCo 11/16;**

b) **w punkcie II zasądza od pozwanej D. A. na rzecz powoda P. R. kwotę 11.624 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;**

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 8.457 zł tytułem zwrotu kosztów procesu instancji odwoławczej.

(...)

UZASADNIENIE

Powód P. R. wniósł o pozbawienia tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 22 maja 2015 r., sygn. akt VII GC 207/12, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 29 stycznia 2016 r. nadaną postanowieniem Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie sygn. akt VII GCo 11/16 w części, tj. w zakresie kwoty 88.125 zł oraz w zakresie odsetek od tej kwoty liczonych za okres od dnia, w którym potrącenie stało się możliwe, tj. od dnia 3 stycznia 2012 r. Wskazał, że wskutek dokonanego przez niego potrącenia zobowiązanie w zakresie należności głównej zostało pomniejszone o kwotę 88.125 zł oraz o kwotę odsetek od dnia 3 stycznia 2012 r.

Pozwana D. A. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami procesu. Zakwestionowała zarówno skuteczność doręczenia oświadczenia o potrąceniu, jak i istnienie po stronie powoda jakiegokolwiek wierzytelności.

Wyrokiem z dnia 14 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił powództwo i rozstrzygnął o kosztach zgodnie z wynikiem postępowania.

Orzeczenie to zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

P. R. nabył od P. A. linię do produkcji brykietu za kwotę 590.400 zł. W dniu 26 marca 2011 r. strony sporządziły dokument, w którym zawarły oświadczenia o kompensacji wzajemnych wierzytelności, tj. wierzytelności P. R. w kwocie 590.400 zł, wynikającej z faktury VAT z dnia 3 marca 2011 r. nr (...) oraz wierzytelności P. A. w kwocie 206.400 zł wynikającej z faktury VAT z dnia 2 marca 2011 r. nr (...). W umowie tej jednocześnie wskazano, że wartość kompensaty stanowi 206.400 zł. Umowa została podpisana przez obie strony.

Pismem z dnia 5 grudnia 2011 r. powód złożył P. A. oświadczenie o odstąpieniu od umowy, na podstawie której nabył kompletną linię produkcyjną do brykietu oraz wezwał go do zwrotu uiszczonych, tj. kwoty 590.400 zł.

Wyrokiem z dnia 22 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku w sprawie o sygn. akt VII GC 207/12 zasądził od pozwanego P. R. na rzecz powoda P. A. kwotę 115.729,89 zł z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym od kwot 56.437,89 zł od dnia 9 września 2010 r. do dnia zapłaty i 59.292 zł od dnia 4 listopada 2010 r. do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Apelacja pozwanego od tego orzeczenia została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 662/15. Dodatkowo zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

W drodze umowy ceśni z dnia 21 stycznia 2016 r. wierzytelności wynikające z powyższych wyroków nabyła od P. A. D. A., a postanowieniem z dnia 29 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku nadał wyrokowi z dnia 22 maja 2015 r. klauzulę wykonalności na rzecz D. A., na którą przeszło uprawnienie poprzedniego wierzyciela.

Przed Sądem Okręgowym w Białymstoku I Wydziałem Cywilnym zawisły dwie sprawy z udziałem powoda i P. A.. W prawomocnie zakończonych sprawach o sygn. akt I C 569/13 P. A. dochodził od P. R. zapłaty kwoty 340.000 zł z tytułu zwrotu ceny w związku z odstąpieniem przez niego od umowy sprzedaży drewna sosnowego. Z uwagi na uwzględnienie podniesionego przez P. R. zarzutu potrącenia z tytułu zwrotu ceny w związku z odstąpieniem przez niego od umowy sprzedaży linii do produkcji brykietu w kwocie 340.000 zł, powództwo oddalono. Natomiast w sprawie I C 1379/13, w której P. A. dochodzi od P. R. zapłaty kwoty 162.274,15 zł, P. R. przedstawił do potrącenia wierzytelność w kwocie 250.400 zł. Na datę wyrokowania w niniejszej sprawie sprawa I C 1379/13 nie została jeszcze zakończona.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd po uprzednim odwołaniu się do przepisów art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., który to stanowi podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego i art. 498 k.c., który zawiera przesłanki konieczne do potrącenia wierzytelności wskazał, że niewątpliwie strony w dniu 25 marca 2011 r. dokonały umownego potrącenia wzajemnych

wierzytelności. Należna P. A. z tytułu sprzedaży linii do produkcji brykietu kwota 590.400 zł została skompensowana przez strony z wierzytelnością P. R. w kwocie 206.400 zł.

Mając więc na uwadze treść art. 498 § 2 k.c., Sąd uznał, że wzajemne wierzytelności uległy umorzeniu do kwoty niższej z nich, tj. do kwoty 206.400 zł. Tym samym wierzytelność przysługująca powodowi wskutek dokonanego potrącenia umownego ogranicza się do kwoty 384.000 zł. Zdaniem Sądu, pomimo że doszło do skutecznego odstąpienia przez powoda od umowy sprzedaży linii do produkcji brykietu, powód nie był uprawniony do żądania zwrotu od P. A. kwoty 590.400 zł, a jedynie kwoty 384.000 zł, jako różnicy pomiędzy kwotą 590.400 zł a potrąconą kwotą 206.400 zł. Sąd Okręgowy powołał się na wyrok Sądu Najwyższego, z którego wynikało, iż odstąpienie od umowy w zasadzie nie powinno prowadzić do zniweczenia skutku skutecznie wykonanego już potrącenia w postaci umorzenia wierzytelności objętych potrąceniem (art. 498 § 2 k.c.). Nie jest jednak wykluczone, że strony w umowie mogły przyjąć inne rozwiązanie prawne (art. 65 k.c.).

Prawomocnym wyrokiem z dnia 17 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku sygn. akt I C 559/13 oddalił powództwo P. A. przeciwko P. R. o zapłatę kwoty 340.000 zł, uznając za skuteczny podniesiony przez P. R. zarzut potrącenia tejże kwoty z przysługującą mu wierzytelnością. Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy był związany tymże rozstrzygnięciem, także w zakresie uzasadnienia tego wyroku. Mając na uwadze fakt, że w sprawie tej doszło do potrącenia kwoty 340.000 zł, powodowi pozostała do potrącenia jedynie kwota 44.000 zł, która – zdaniem Sądu orzekającego w niniejszej sprawie – może być przedmiotem zgłoszonego wcześniej zarzutu potrącenia w sprawie I C 1379/13, w postępowaniu tym powód zgłosił bowiem zarzut potrącenia kwoty 162.274,15 zł. Skoro kwota 88.125 zł miała być pozostałą kwotą wynikającą z różnicy pomiędzy kwotą 590.400 zł a kwotami potrąconymi z wierzytelnościami P. A. w sprawach toczących się przed Sądem Okręgowym Wydziałem Cywilnym w B.. Według Sądu w rozpoznawanej sprawie nie istniała więc żadna wierzytelność, która mogłaby zostać przedstawiona do potrącenia. Zatem oświadczenie o potrąceniu kwoty 88.125 zł nie mogło być skutecznie złożone przez powoda na korytarzu sądowym Sądu Apelacyjnego w Białymstoku. Gdyby jednak wierzytelność ta istniała, to należałoby przyjąć, że doszłoby do skutecznego złożenia przez powoda P. A. oświadczenia o potrąceniu tej wierzytelności.

W tym stanie rzeczy Sąd oddalił powództwo na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., o kosztach procesu orzekając na zasadzie odpowiedzialności za wynik, tj. w oparciu o art. 98 k.p.c.

W apelacji od tego wyroku powód, zaskarżając go całości, zarzucił Sądowi naruszenie następujących przepisów prawa materialnego i prawa procesowego:

1) art. 353 k.c. w zw. z art. 560 § 2 k.c. (w brzmieniu obowiązującym w 2011 r.) w zw. z art. 494 (w brzmieniu obowiązującym w 2011 r.) w zw. z art. 498 k.c. przez ich wadliwą wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, co polegało na przyjęciu, że w sytuacji gdy kupujący odstępuje od umowy sprzedaży z powodu wady rzeczy sprzedanej, nie przysługuje mu roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej części ceny sprzedaży w zakresie w jakim nie uiścił on efektywnie na rzecz sprzedawcy tej części ceny przez zapłatę (gotówkową lub pieniądzem bankowym), co dotyczy części ceny, której obowiązek zapłaty został umorzony wskutek dokonania przez sprzedawcę i kupującego umownej kompensaty wierzytelności o zapłatę ceny z wierzytelnością o zapłatę przysługującą kupującemu względem sprzedawcy na podstawie innego stosunku prawnego, która to kompensata umowna została dokonana po zawarciu umowy sprzedaży, a przed złożeniem oświadczenia o odstąpieniu od tej umowy z uwagi na wady rzeczy sprzedanej i w konsekwencji powyższego wadliwe przyjęcie, że z uwagi na nieistnienie jego wierzytelności względem P. A. nie wywołało skutków prawnych oświadczenie o potrąceniu wierzytelności złożone przez niego dnia 22 stycznia 2016 r.;

2) art. 410 k.c. w zw. z art. 560 § 1 k.c. (w brzmieniu obowiązującym w 2011 r.) w zw. z art. 498 k.c. przez ich niewłaściwą wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie, co polegało na zaniechaniu przyjęcia, że wskutek odstąpienia przez kupującego od umowy sprzedaży z powodu wad rzeczy sprzedanej kupujący uzyskuje roszczenie z tytułu nienależnego świadczenia przysługujące względem sprzedawcy co do wielkości odpowiadającej sumie pieniężnej, na którą opiewała kompensata umowna (dokonana przez sprzedawcę i kupującego) obejmująca należność z tytułu ceny sprzedaży

przysługującej sprzedawcy oraz przysługującą kupującemu względem sprzedawcy należność z innego stosunku prawnego, która to kompensata umowna dokonana była między kupującym i sprzedającym po zawarciu umowy sprzedaży, a przed złożeniem przez kupującego oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży i w konsekwencji powyższego przyjęcie, że nie wywołało skutków prawnych oświadczenie o potrąceniu wierzytelności złożone przez niego dnia 21 stycznia 2016 r.;

3) art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 498 k.c. przez ich niezastosowanie, co polegało na zaniechaniu przyjęcia, że wskutek złożenia dnia 21 stycznia 2016 r. oświadczenia o potrąceniu wierzytelności przysługującej mu w związku z odstąpieniem od umowy sprzedaży linii do produkcji brykietu zawartej z P. A., wygasł obciążający go obowiązek zapłaty kwoty 88.125 zł z ustawowymi odsetkami objęty tytułem wykonawczym, który stanowi opatrzony klauzulą wykonalności wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 22 maja 2015 r. wdany w sprawie sygn. akt VII GC 207/12;

4) art. 233 k.p.c. w zw. z art. 62 § 1 i 2 k.c., polegające na dokonaniu w sposób dowolny, z pominięciem zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego oceny materiału dowodowego, w tym zeznań świadka J. A., wyjaśnień powoda w charakterze strony, dokumentu stanowiącego kompensatę z dnia 26 marca 2011 r. na kwotę 206.400 zł zawartą między stronami oraz dokumentami w sprawach I C 569/13 i I C 1379/13 Sądu Okręgowego w Białymstoku, co prowadziło w następstwie do zaniechania ustalenia przez Sąd I instancji, że:

a) P. A. oraz powód dokonali umownego potrącenia wzajemnych wierzytelności w zamiarze nadania temu aktowi funkcji zapłaty ceny sprzedaży linii technologicznej do produkcji brykietu,

b) w następstwie dokonanego potrącenia w sprawie I C 569/13 Sądu Okręgowego w Białymstoku po stronie P. R. pozostawała wierzytelność względem P. A., na którą składała się kwota 44.000 zł (jako różnica pomiędzy kwotą potrąconą a kwotą zapłaty za brykietarkę dokonanej przelewem zapłaty pieniężnej w kwocie 384.000 zł) i kwota 206.400 zł z tytułu wierzytelności objętej fakturą VAT (...) z dnia 2 marca 2011 r., co łącznie daje kwotę 250.400 zł, zaś w przypadku rozważania wyłącznie części wierzytelności z kwoty 206.400 zł stanowiącej wartość dostarczonego drewna suma wierzytelności P. R. względem P. A. stanowi łącznie kwotę 88.125 zł, co prowadziło bezpośrednio do wydania zaskarżonego wyroku.

Wskazując na powyższe wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości. Wnosił również o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Jako ewentualny sformułował wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia w sprawie, które Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne, przy czym wymagają one istotnego uzupełnienia. Zważywszy, iż sprawa I C 1379/13 Sądu Okręgowego w Białymstoku zakończyła się prawomocnie, w uzupełnieniu ustaleń faktycznych Sąd Apelacyjny na mocy art. 381 k.p.c. przeprowadził dowód z dokumentów znajdujących się w tejże sprawie i wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 grudnia 2017 r., sygn. akt I ACa 572/17. Dokonując podsumowania rozliczeń wynikających z zawartych przez powoda i P. A. umów wskazać należy, iż powodowi służy wierzytelność z tytułu zwrotu ceny po odstąpieniu od umowy, na podstawie której nabył on kompletną linię produkcyjną do brykietu za kwotę 590.400 zł. Kwestia skuteczności złożonego oświadczenia i żądania zwrotu ceny została przesądzona prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie sygn. akt I C 569/13. Wyrok ten wiąże sąd na mocy art. 365 §1 k.p.c. W sprawie tej doszło też do potrącenia kwoty 340.000 zł z tytułu zwrotu części ceny. Pozostała kwota 250.400 zł. Zauważyć jednak należy, iż jedynie część tej kwoty – 44.000 zł została uiszczona gotówką, gdyż w sumie powód przelał na konto P. A. kwotę 384.000 zł, zaś na poczet pozostałej części ceny zarachowano wierzytelność z faktury z dnia 2 marca 2011 r. w kwocie 206.400 zł (bezsporne, kompensata z dnia 26 marca 2011 r., k. 71 akt). Kwestia związana z tą wierzytelnością

nie była przedmiotem ustaleń Sądu Okręgowego, gdyż uznał on, powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2017 r. w sprawie I CSK 16/16, iż co do zasady, nie jest możliwe żądanie zwrotu ceny (po odstąpieniu od umowy), uiszczonej w formie potrącenia wierzytelności, bez jednoczesnego zniweczenia skutku skutecznie już wykonanego potrącenia w postaci umorzenia wierzytelności objętych potrąceniem. Sąd Apelacyjny tego poglądu nie podziela. Stanowisko to nie zostało szerzej umotywowane w przywołanym orzeczeniu. W doktrynie zgodnie przyjmuje się zaś, iż w przypadku zwrotu świadczeń spełnionych przez strony w wykonaniu umowy, na mocy art. 395 k.c. strony zobowiązane są zwrócić sobie nawzajem to, co świadczyły. W przypadku świadczeń pieniężnych zwrotowi podlega ich wartość nominalna. Wyjątkowo w sytuacji, w której zamiast realnego spełnienia świadczenia pieniężnego nastąpiło potrącenie wzajemnych wierzytelności (art. 498 k.c.) lub zwolnienie kontrahenta z długu (art. 508 k.c.), wykonanie umownego prawa odstąpienia powoduje także uchylenie skutków tych czynności, stąd też potrącane wzajemne wierzytelności oraz dług będący przedmiotem zwolnienia nadal istnieją. W przypadku spełnienia za zgodą obu stron innego świadczenia w miejsce pierwotnie ustalonego (*datio in solutum*) zwrotowi podlega nowe świadczenie (tak E. Ł., System Prawa Prywatnego, T. 5 L.). Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ma uzasadnionych jurystycznie przyczyn dla których w przypadku realizacji ustawowego prawa odstąpienia od umowy – art. 494 k.c. w zw. z art. 560 § 2 k.c. należałoby w odmienny sposób dokonywać rozliczeń stron, zważywszy, iż skutkiem odstąpienia od umowy w obu przypadkach jest uznanie tej umowy za niezawartą. Jak wskazuje się w piśmiennictwie, choć cele i funkcje umownego i ustawowego prawa odstąpienia są różne i występują różnice pomiędzy obiema regulacjami, jednak nie oznacza to, iż różny jest sam instrument prawny, na co wskazuje choćby posłużenie się przez ustawodawcę tym samym pojęciem w art. 395 § 2 i art. 491-494 k.c. Celem ustawodawcy było niewątpliwie we wszystkich tych przypadkach uregulowanie jednej instytucji, choć mającej różne źródła i funkcje. (tak Komentarz do Kodeksu cywilnego, tom 3A pod red. K. Osajdy, Legalis). Dlatego też zarzut apelacji naruszenia prawa materialnego – art. 353 k.c. w zw. z art. 560 § 2 k.c. (w brzmieniu obowiązującym w 2011 r.) w zw. z art. 494 (w brzmieniu obowiązującym w 2011 r.) w zw. z art. 498 k.c., przez ich wadliwą wykładnię, był uzasadniony.

Powyższe stanowisko prowadzi do wniosku, iż powodowi przysługiwałoby roszczenie o zwrot ceny obejmującej nie tylko wpłatę gotówkową – 384.000 zł, ale i kwotę 206.400 zł objętej kompensatą z dnia 2 marca 2011 r.

Jednakże bezsporne w tym zakresie wyjaśnienia pełnomocników złożone na rozprawie apelacyjnej, jak i treść pozwu oraz materiał dowodowy zebrany w sprawie I C 1379/13 Sądu Okręgowego w Białymstoku, wskazują, iż w dacie zapłaty ceny za kompletną linię produkcyjną do brykietu, wierzytelność w kwocie 206.400 zł, którą zaliczył P. A. na poczet zapłaty ceny, objęta fakturą VAT z dnia 2 marca 2011 r., nr (...), miała stanowić zapłatę ceny za dostawę przez powoda na rzecz P. A. kołków toczonych w określonych ilościach i o określonej średnicy, których w dacie dokonywania potrącenia powód jeszcze nie wykonał. W sprawie I C 1379/13 Sądu Okręgowego w Białymstoku P. A. domagał się zwrotu zapłaty części tej ceny – 162.275 zł, gdyż P. R. dostarczył kołków jedynie na kwotę 44.125,85 zł. Sąd Apelacyjny oddalając apelację powoda od wyroku oddalającego powództwo w tej sprawie wskazał przede wszystkim, iż nie można żądać w oparciu o art. 494 k.c. zwrotu świadczenia w postaci zwrotu ceny, w sytuacji gdy cena ta nie została uiszczona. Poza sporem było bowiem, że P. R. dostarczył kołków jedynie na kwotę 44.125,85 zł, ale też i to, że P. A. za nie zapłacił. Oczywiście też jest, iż zgłoszony zarzut potrącenia przez P. R. w sprawie I C 1379/13 Sądu Okręgowego w Białymstoku na kwotę 162.275 zł tytułem zwrotu reszty ceny za linię produkcyjną do brykietu, nie był rozważany, zważywszy, iż powództwo co do zasady podlegało oddaleniu. Dlatego też po zbilansowaniu wpłacanych tytułem ceny za linię produkcyjną do brykietu kwot – 384.000 zł i kwoty skutecznie skompensowanych wierzytelności – 44.125,85 zł, powód mógł domagać się zwrotu ceny za linię produkcyjną do brykietu, jedynie w zakresie tych kwot. Skoro doszło do skutecznego potrącenia wierzytelności w kwocie 340.000 zł w sprawie Sądu Okręgowego w Białymstoku, sygn. akt I C 569/13, pozostała do rozliczenia kwota 88.125,85 zł. W tym zakresie przysługuje powodowi wierzytelność, która może stanowić podstawę powództwa opozycyjnego. Dla porządku dodać należy, iż w doktrynie i orzecznictwie nie budzi żadnej wątpliwości, że do zdarzeń, wskutek których zobowiązanie wygasło na gruncie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zalicza się m.in.: potrącenie (art. 498 k.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego i doktrynie na tle stanu prawnego obowiązującego przed dniem 8 września 2016 r. utrwalony był pogląd, że objęcie wierzytelności postępowaniem sądowym nie wyklucza jej skutecznego potrącenia w jakiegokolwiek fazie tego postępowania, jednak gdy następuje to po powstaniu tytułu wykonawczego, wówczas oświadczenie o potrąceniu może być podnoszone w ramach powództwa z art. 840 § 1 pkt 2

k.p.c. (por. uchwała SN z 30 lipca 1974 r., III CZP 44/74, OSNCP 1975 nr 5, poz. 78). Tym samym, podstawą powództwa z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. może być potrącenie, pomimo że powód zarzut potrącenia mógł zgłosić w postępowaniu rozpoznawczym w sprawie, w której został wydany tytuł wykonawczy (uchwała SN z dnia 14 października 1993 r., III CZP 141/93, OSNC 1994, nr 5, poz. 102). Jak wskazał Sąd Najwyższy, art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 10 lipca 2015 r., o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311, ze zm.), na mocy art. 21 ust. 1 te same ustawy stosuje się do postępowań wszczętych po wejściu jej w życie, tj. po 8 września 2016 r. (wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2017, IV CNP 40/16, L.). Niniejsza sprawa została wszczęta 25 lutego 2016 r.

Zgodnie z art. 499 k.c. potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Powód oświadczenie o potrąceniu złożył w dniu 21 stycznia 2016 r. i doręczył je P. A. na korytarzu sądowym (k. 10 akt). Z kolei oświadczenie o odstąpieniu od umowy dotarło do P. A. najpóźniej 3 stycznia 2012 r. (dowód nadania listem poleconym z dnia 5 grudnia 2011 r., k. 9-10). Z tą datą potrącenie stało się możliwe, gdyż powód na mocy art. 560 § 2 k.c. zażądał zwrotu ceny za linię do produkcji brykietu, a późniejsze postępowanie potwierdziło skuteczność złożonego oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Z tych względów na mocy art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. pozbawieniu wykonalności podlegał tytuł wykonawczy w zakresie kwoty głównej potrącanej wierzytelności – 88.125 zł oraz odsetek od tej kwoty za okres od dnia 3 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty. O kosztach postępowania za obie instancje postanowiona w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. obciążając nimi pozwaną jako przegrywającą w całości spór.

To mając na względzie Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(...)